

کارنامه تولید خودروسازان در آینه آمار سال ۱۴۰۳

سه خودروساز بزرگ کشور، سال گذشته حدوداً ۸۹۸ هزار دستگاه خودرو تولید کردند که ۳۱ درصد کمتر از هدف وزارت صمت است. مشکلات ارزی، تاخیر در افزایش قیمت، قطعی برق، بدهی به قطعه‌سازان، زیان‌دهی و حذف خودروهای پرتیراژ منجر به کاهش ۲.۴ درصدی تولید سال گذشته نسبت به سال ۱۴۰۲ شد.

کارنامه تولید خودروی سواری در سال ۱۴۰۳ حکایت از آن دارد که تولید سواری‌ها در سال گذشته حتی به ۹۰۰ هزار دستگاه نیز نرسیده است. این در شرایطی است که وزارت صمت در ابتدای سال ۱۴۰۳ هدف‌گذاری تولید یک میلیون و ۳۰۰ هزار دستگاه خودروی سواری را اعلام کرده بود. آمار منتشرشده در سامانه کدال حاکی از آن است که سه خودروساز بزرگ کشور طی سال گذشته ۸۹۷ هزار و ۶۲۷ دستگاه خودروی سواری تولید کرده‌اند، این در شرایطی است که آمار تولید این دست از خودروها در سال ۱۴۰۲ به ۹۱۹ هزار و ۴۹۹ دستگاه می‌رسید، بنابراین خودروسازان داخلی در سال گذشته ۲۱ هزار و ۸۷۲ دستگاه معادل ۲.۴ درصد کمتر تولید کرده‌اند.

عوامل موثر در افت تولید خودرو در سال ۱۴۰۳

شش عامل عمده را می‌توان در افت تولید خودروسازان طی سال ۱۴۰۳ موثر دانست که در ادامه به جزییات این موارد می‌پردازیم:

عدم تخصیص ارز

یکی از این عوامل عدم‌تامین ارز در ابتدای سال بود. در واقع برای خودروسازان تا اواسط تابستان سال گذشته هیچ ارزی تخصیص نیافت و اگر ارزی هم به آنها داده شد از ارز تخصیصی سال پیش از آن بود. با توجه به اینکه اساساً مواد اولیه و برخی از قطعات موردنیاز خودروسازان وارداتی است، عدم‌تخصیص ارز تاثیر بسیار منفی روی تیراژ آنها داشته است. تا جایی که خودروسازان برای تامین ارز به صادرات پسته و قیر و محصولات پتروشیمی روی آوردند.

حذف ارز نیمایی و شناور شدن ارز تجاری

اما مشکلات ارزی پس از تخصیص در تابستان نیز تمام نشد، اوایل زمستان سال گذشته، ارز نیمایی به طور رسمی حذف شده و نرخ ارز تجاری شناور شد. تصمیمی که با وجود تاثیرات مثبت در بلندمدت برای صنعت خودرو، در کوتاه مدت هزینه تولید آنها را به شدت افزایش داد. چراکه آنها مجبور بودند ارز را به قیمت بالاتری تامین کنند و بنابراین مشکلات مالی آنها عمیق تر شد. بسیاری اعتقاد داشتند که رشد هزینه تامین ارز برای خودروسازان در عمل تاثیر افزایش رسمی قیمت خودرو را که آبان ماه سال گذشته رخ داد از بین برده است.

تاخیر در افزایش قیمت

افزایش قیمت دیرنگام، که تاخیر آن را می توان به عنوان عامل سوم افت تولید خودرو در نظر گرفت. ۲۸ آبان ماه بود که قیمت های جدید محصولات خودروسازان داخلی اعلام شد. اما مشکل این بود که اعلام قیمت بعد از ۱۸ ماه فریز قیمتی اتفاق افتاد. خودروسازان از ابتدای سال گذشته در انتظار افزایش قیمت بودند و حتی در مقاطعی تولید خود را کاهش دادند تا بعد از افزایش قیمت بتوانند تولید بیشتری داشته باشند و محصولاتشان را به قیمت بالاتری بفروشند اما تا اواخر هشتمین ماه از سال خبری از رشد قیمت نبود. بنابراین این موضوع را می توان از مهم ترین علل کاهش تولید خودروی سواری طی سال گذشته دانست.

کمبود انرژی

عامل چهارم نیز قطعی های مکرر برق بود. طی سال پیش و به خصوص در تابستان قطعی برق، صنایع مختلف از جمله خودروسازی را تحت تاثیر قرار داد. به شکلی که به طور مکرر روند تولید قطع می شد و امکان ادامه آن نبود. این موضوع نیز از حیث اهمیت برای افت تولید خودرو بسیار قابل توجه بوده است.

کاهش قدرت در تامین قطعه

اما خودروسازان احتمالاً در سال گذشته با مشکل تامین قطعه نیز مواجه بودند، چراکه میزان بدهی خودروسازان به تولیدکنندگان قطعه افزایشی بود. آخرین آمار منتشر شده در این باره نشان می دهد که این بدهی به ۱۲۵ همت رسیده است. موضوعی که باعث شده که حالا قطعه سازان نیز مانند خودروسازان وارد ورطه زیان شوند. آن طور که آرش محبی نژاد، دبیر انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه سازان خودروی کشور در صفحه شخصی خود در X (توییتر سابق) اعلام کرده، زیان خودروسازان به ۳۵۰ میلیون دلار رسیده است. در چنین شرایطی طبیعی است که تامین قطعه به خوبی انجام نشود، کمابینه برخی آمارهای دیگر مانند گزارش مرکز پژوهش های مجلس و شامخ که توسط اتاق بازرگانی ایران منتشر می شود نیز حاکی از رشد موجودی محصول نهایی در انبار برای خودروسازان بود.

حذف خودروهای پرتیراژ

اما عامل ششم نیز حذف برخی خودروهای پرتیراژ در سال گذشته بود. این محصولات گرچه زیان زیادی را به خودروساز تحمیل می کردند اما آمار تولید را بالا نگه می داشتند، مانند پژو پارس که سهم مهمی از تولید ایران خودرو داشت. گرچه خودروهای دیگر جایگزین آن محصولات شده اند اما فرآیند جایگزینی زمان بر است و این گپ زمانی موجب افت تولید در آمار کلی می شود.

جزئیات تولید خودرو در ۱۴۰۳ (ایران خودرو)

بنابر آمار منتشرشده در سایت کدال، ایران خودرو توانسته در سال گذشته ۵۳۷ هزار و ۴۲۹ دستگاه محصول سواری را به تولید برساند. این شرکت در سال ۱۴۰۲، ۵۳۵ هزار و ۶۳۶ دستگاه تولید داشت. بنابراین تیراژ این شرکت در ۱۴۰۳ نسبت به سال پیش از آن رشد هزار و ۷۹۳ دستگاهی، معادل ۰.۳ درصد، را تجربه کرده است. به منوال گذشته بیشترین تولید آبی پوشان جاده مخصوص به مدل های پژو اختصاص دارد. این در حالی است که ایران خودرو در حال حاضر فقط پژو ۲۰۷ را از این خانواده به تولید می‌رساند.

این شرکت در بازه زمانی تحت بررسی، ۱۶۹ هزار و ۳۳۵ دستگاه پژو تولید کرده است. با توجه به تولید ۲۶۸ هزار و ۹۹۲ دستگاهی خانواده پژو در سال ۱۴۰۲، ایران خودرویی‌ها در تولید اعضای این خانواده افت حدوداً ۳۷ درصدی داشته‌اند.

در بین دیگر محصولات ایران خودرو، گروه سورن تیراژ ۱۳۶ هزار و ۶ دستگاهی را در سال گذشته از خود به جا گذاشته است. با در نظر گرفتن تیراژ ۶۲ هزار و ۸۲۸ دستگاهی این گروه خودرویی در سال پیش از آن، ایران خودرویی‌ها توانسته‌اند تولید در این گروه را بیش از دو برابر کنند.

طبق آمار منتشره در سایت کدال، دنا نیز طی سال پیش نسبت به سال ۱۴۰۲ تیراژ بیشتری داشته است. ایران خودرو اعلام کرده در سال گذشته ۹۱ هزار و ۹۲۱ دستگاه دنا را به تولید رسانده است. بنابراین با توجه به تیراژ ۸۶ هزار و ۶۹۴ دستگاهی این خودرو در سال ۱۴۰۲، تولید دنا ۶ درصد بالا رفته است.

دیگر محصول ایران خودرو به نام رانا پارسال را با افت پشت‌سر گذاشته است. طبق اطلاعات منتشرشده در کدال، تا پایان اسفند ۱۵ هزار و ۸۶۱ دستگاه رانا در این شرکت به تولید رسیده است. بنابراین با در نظر گرفتن تیراژ ۲۴ هزار و ۵۶ دستگاهی سال پیش از آن، تولید رانا ۳۴ درصد افت را به خود می‌بیند. ایران خودرویی‌ها در سال گذشته ۱۶ هزار و ۴۷۵ دستگاه هایما را مونتاژ کرده‌اند، این در حالی است که در سال پیش از آن، تیراژ این مونتاژی چینی ۲۲ هزار و ۸۱۰ دستگاه بود. بنابراین مونتاژ هایما در سال ۱۴۰۳ حدود ۲۷ درصد افت کرده است. طبق آمار منتشره در کدال، ایران خودرو در مدت زمان یادشده ۷۱ هزار و ۶۶۷ دستگاه تارا تولید کرده است. این خودروساز در سال ۱۴۰۲ به میزان ۴۹ هزار و ۷۵۱ دستگاه از این محصول را به تولید رسانده بود. بنابراین تولید تارا در این مدت زمان رشد ۴۴ درصدی را به ثبت رسانده است. در آمار تولید ایران خودرو آیتمی به نام خودروهای تولیدی تجاری نشده سایت‌ها وجود دارد که عدد درج‌شده در مقابل آن، ۳۲۱ دستگاه است. همچنین بخش دیگری به نام «دیگر محصولات» تعریف شده که تولید ایران خودرو در این بخش ۳۶ هزار و ۱۶۴ دستگاه بوده است.

جزئیات تولید خودرو در ۱۴۰۳ (سایپا)

سایپا، دومین خودروساز بزرگ کشور در سال گذشته ۲۵۶ هزار و ۹۷۱ دستگاه خودروی سواری تولید کرده که این رقم در سال ۱۴۰۲ به میزان ۲۸۳ هزار و ۶۱۵ دستگاه بوده است. بنابراین در این مدت زمانی نارنجی پوشان جاده مخصوص ۲۶ هزار و ۶۴۴ دستگاه، معادل ۹.۴ درصد کمتر، تولید خودروی سواری داشته‌اند.

بیشترین حجم از سبد محصولات این شرکت در سال ۱۴۰۳ به خانواده ایکس ۲۰۰ (تیبا، کوئیک و ساینا) اختصاص داشته است. طبق اعلام سایپا این شرکت در این سال ۲۰۸ هزار و ۹۸ دستگاه خودرو از این گروه تولید کرده است. این رقم در سال پیش از آن ۲۳۲ هزار و ۷۷۷ دستگاه بوده است، بنابراین در این مدت زمان تولید این محصولات سایپا ۱۰.۶ درصد کمتر شده است.

سایپا همچنین توانسته در مدت مذکور ۴۸ هزار و ۸۴۲ دستگاه از خانواده شاهین را به تولید برساند. این در حالی است که سال ۱۴۰۲ تیراژ شاهین ۵۰ هزار و ۸۱۹ دستگاه بود. با این حساب، تولید شاهین در سال ۱۴۰۳ نسبت به ۱۴۰۲ کاهش ۳.۹ درصدی داشته است.

دومین خودروساز بزرگ ایران در بازه زمانی تحت بررسی ۳۱ دستگاه آریا اتوماتیک نیز تولید کرده است البته در سال ۱۴۰۲ نیز تنها ۱۹ دستگاه آریا اتوماتیک در این شرکت تولید شده بود.

جزئیات تولید خودرو در ۱۴۰۳ (پارس خودرو)

پارس خودرو به عنوان سومین خودروساز بزرگ کشور در سال پیش، ۱۰۳ هزار و ۲۲۷ دستگاه محصول سواری را به تولید رسانده است. در مقایسه با تیراژ ۱۰۰ هزار و ۲۴۸ دستگاهی سال ۱۴۰۲، تولید این شرکت دوهزار و ۹۷۹ دستگاه معادل ۳ درصد بیشتر شده است.

پارس خودرو در سال گذشته کوئیک دنده معمولی، ساینا اس، سهند و گروه Q200 را به تولید رسانده است. طبق گزارش ارسالی به بورس، گروه Q200 پارس خودرو تیراژ ۶۸ هزار و ۳۴۵ دستگاهی در سال ۱۴۰۳ داشته که نسبت به سال پیش از آن با تیراژ ۷۸ هزار و ۲۹۷ دستگاهی، از افت ۱۲.۷ درصدی حکایت دارد.

پارس خودرو در حالی هزار و ۲۳۴ دستگاه کوئیک معمولی دنده‌ای را طی سال گذشته تولید کرده که در سال ۱۴۰۲، ۲۱ هزار و ۹۱۶ دستگاه از این خودرو را به تولید رسانده بود. این محصول از مهر تاکنون هیچ تولیدی نداشته و به نظر می‌رسد پارس خودرو آن را از سبد محصولاتش حذف کرده است. خودروساز سوم ایران همچنین در سالی که پشت سر گذاشتیم ۱۴ هزار و ۱۳۱ دستگاه سهند را به تولید رسانده است. سهند سال ۱۴۰۲ تنها ۵۳ دستگاه تولید شد.

پارس خودرو در بازه زمانی تحت بررسی ۱۹ هزار و ۵۱۷ دستگاه ساینا اس را نیز تولید کرده است. این خودرو در سال ۱۴۰۲ هیچ تولیدی در پارس خودرو نداشت.

تولید ماهانه خودروسازان

تولید خودروی سواری در اسفند با افت ۲.۵ درصدی نسبت به بهمن مواجه بوده است. بر این اساس خودروسازان در بهمن ماه ۸۹ هزار و ۹۶۳ دستگاه محصول سواری را تولید کرده بودند، اما در اسفند ماه، تیراژ آنها به ۸۷ هزار و ۶۵۹ دستگاه رسیده است. بنابراین تولید ماهانه خودروسازان نیمه‌دولتی، ۲.۵ درصد کاهش یافته است.

ایران خودرو تنها خودروسازی است که در ماه پایانی سال رشد تولید را تجربه کرده است. این شرکت در اسفند ماه ۵۹ هزار و ۷۷۸ دستگاه تولید داشته که در مقایسه با تیراژ ۵۷ هزار و ۲۱۴ دستگاهی بهمن، نشان از رشد دوهزار و ۵۶۴ دستگاهی و ۴.۵ درصدی دارد. سایپا نیز تولید ۱۹ هزار و ۵۸۴ دستگاهی در ماه پایانی سال داشته که در مقایسه با تیراژ ۲۳ هزار و ۲۷۷ دستگاهی بهمن افت ۳ هزار و ۶۹۳ دستگاهی و ۱۵.۸ درصدی را به خود می‌بیند. همچنین پارس خودرو که تولید ۹ هزار و ۴۷۲ دستگاهی در بهمن ماه داشته، در آخرین ماه از سال ۸ هزار و ۲۹۷ دستگاه خودروی سواری تولید کرده تا افت تولید آن طی اسفندماه به هزار و ۱۷۵ دستگاه معادل ۱۲.۴ درصد، برسد.